

ingediend op **1954** (2023-2024) – Nr. 2
2 april 2024 (2023-2024)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Binnenlands Bestuur,
Gelijke Kansen en Inburgering
uitgebracht door Bob Savenberg

over de conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Nadia Sminate, Maaïke De Vreese, Annabel Tavernier,
Paul Van Miert, Kris Van Dijck en Kathleen Krekels

over het gebruik van de Canon van Vlaanderen
in het inburgerings- en integratiebeleid

Documenten in het dossier:

1954 (2023-2024) – Nr. 1: Conceptnota voor nieuwe regelgeving

Samenstelling van de Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering:

Voorzitter: Kris Van Dijck.

Vaste leden:

Maike De Vreese, Nadia Sminate, Annabel Tavernier, Kris Van Dijck, Paul Van Miert;

Yves Buysse, Chris Janssens, Sam Van Rooy;

Katrien Partyka, Brecht Warnez;

Bob Savenberg, Bart Tommelein;

Staf Aerts, An Moerenhout;

Maxim Veys.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Bert Maertens, Freya Perdaens, Elke Sleurs;

Adeline Blancaert, Guy D'haeseleer, Kristof Slagmulder;

Koen Van den Heuvel, Hilâl Yalçın;

Stephanie D'Hose, Emmily Talpe;

Celia Groothedde, Jeremie Vaneeckhout;

Kurt De Loor.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

INHOUD

1. Toelichting door de genodigden	4
1.1. Toelichting door Jo De Ro	4
1.2. Toelichting door Orhan Kilic en Kathleen Van Den Daele	5
1.3. Toelichting door Emmanuel Gerard	7
2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	8
2.1. Tussenkoms van Maaïke De Vreese	8
2.2. Tussenkoms van Maxim Veys	9
2.3. Tussenkoms van Katrien Partyka	9
2.4. Tussenkoms van Maaïke De Vreese	9
3. Antwoorden van de genodigden	9
3.1. Antwoorden van Jo De Ro	9
3.2. Antwoorden van Kathleen Van Den Daele en Orhan Kilic	10
4. Bijkomende opmerkingen van de commissieleden	10
5. Aanvullende antwoorden van Jo De Ro	10
Bijlagen: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering hield op 19 maart 2024 een hoorzitting over het gebruik van de Canon van Vlaanderen in de inburgerings- en integratiesector. Aan de hoorzitting werd deelgenomen door de volgende sprekers:

- Jo De Ro, algemeen directeur Agentschap Integratie en Inburgering;
- Kathleen Van Den Daele, algemeen coördinator LEVL;
- Orhan Kilic, lid van de algemene vergadering LEVL;
- Emmanuel Gerard, voorzitter Stichting Canon van Vlaanderen.

De getoonde presentaties zijn terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting door de genodigden

1.1. Toelichting door Jo De Ro

Jo De Ro benadrukt dat hij niet alleen het Agentschap Integratie en Inburgering (AgII) vertegenwoordigt, maar ook Atlas en Amal. De cursus Maatschappelijke Oriëntatie (MO) omvat 37 onderwijsdoelen, goed voor een programma van zestig uur. Naast de praktische thema's zoals wonen, werken en onderwijs, komen er ook historische processen aan bod die de huidige Belgische en Vlaamse samenleving mee hebben vormgegeven. Er gaat bovendien aandacht naar de waarden en normen die de regio hebben vormgegeven. Die sokkelwaarden werden geëxpliciteerd in het hertekende inburgeringsbeleid van 2020 en zijn gelinkt aan tal van onderwijsdoelen.

De leerkrachten MO voerden in het najaar van 2021 gesprekken met leden van de commissie Canon van Vlaanderen, waaruit groot enthousiasme bleek voor de vensters waarrond de Canon van Vlaanderen zou worden vormgegeven. Die vensters ondersteunen de belangrijkste lessen uit de lessen MO en maken die aanschouwelijker voor de inburgeraar. Thema's zoals mensenrechten en gendergelijkheid zorgen in de les, net zoals in de samenleving, soms voor controverse. Bij die discussies kunnen de vensters ondersteuning en een historisch perspectief bieden.

De Canon van Vlaanderen kan niet volledig samenvallen met de onderwijsdoelen die voor de inburgeraars zijn opgemaakt. De canon is daarvoor vaak te ruim en historisch complex, en tegelijkertijd niet altijd specifiek genoeg. Daarom heeft men er de tien meest relevante vensters uitgekozen en die in een online leermodule gegoten. Het gaat om de Belgische revolutie, meisjes naar school, vechten voor stemrecht, de Vlaamse taalstrijd, het koloniale verleden, de Eerste en Tweede Wereldoorlog, het ontstaan van de verzorgingsstaat, de seksuele revolutie en de evolutie van holebirechten.

De spreker vertelt over twee leerdoelen die in de online leermodule behandeld worden. De inburgeraar begrijpt dat de kenmerken van de ontvangende samenleving het resultaat zijn van verschillende historische processen en de uitgangspunten en werking van de democratische rechtsstaat. De inburgeraar neemt kennis van de uitgangspunten en de werking van de democratische rechtsstaat.

Aan het begin van de module krijgt men een introductie. Bij ieder venster krijgt men uitleg en beelden te zien en kan men een test uitvoeren. De cursisten die zich willen verdiepen in een onderwerp, worden doorverwezen naar de website van de Canon van Vlaanderen. Op het einde wordt de module officieel afgesloten en krijgt de leerkracht feedback over het leerproces van de cursist.

De manier waarop leerkrachten de Canon van Vlaanderen inzetten naast de online leermodule, mogen ze zelf bepalen. De drie agentschappen voor integratie en inburgering maakten wel een 'topical kalender' waarin men links legt tussen de

Canon van Vlaanderen en de cursus MO. Op Internationale Vrouwendag wordt er bijvoorbeeld verwezen naar Marie Belpaire.

De conceptnota voor nieuwe regelgeving over het gebruik van de Canon van Vlaanderen in het inburgerings- en integratiebeleid (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 1954/1) focust op de Canon van Vlaanderen als een instrument om de sokkelwaarden te duiden. Voor hun doelgroep zien de agentschappen die link minder. Men behandelt de historische mijlpalen om de huidige samenleving beter te begrijpen en brengt daarnaast de sokkelwaarden onder een heel concrete vorm zodat de gemiddelde cursist ze goed begrijpt. Omdat er in de lessen vaak stevig wordt gedebatteerd met leerkrachten, bijvoorbeeld over gezinsvormen, krijgen leerkrachten ook opleidingsdagen. Men is filmpjes aan het maken waarin de sokkelwaarden visueel zullen worden ondersteund, aangevuld met voxpops. Er is met name niet alleen onder nieuwkomers wel eens een discussie over thema's zoals de gelijkheid tussen man en vrouw.

Het Plan Samenleven is een ruim plan, waar niet alleen het AgII aan werkt. Het plan bevat zeven doelstellingen met 24 acties. Het is aan de huidige of toekomstige Vlaamse Regering om te bepalen of men daarin initiatieven over de Canon van Vlaanderen neemt. Men moet kijken naar wie genoeg kennis en ervaring heeft om de gemeenten mee te ondersteunen. De gemeenten moeten ook voldoende tijd krijgen voor de uitrol van het Plan Samenleven. Mocht de Canon van Vlaanderen al in het Plan Samenleven opgenomen zijn, dan is het maar de vraag of de agentschappen erop ingetekend zouden hebben. Dankzij de kennis en kunde van de voorzitter van de Stichting Canon van Vlaanderen heeft de Canon van Vlaanderen toch een brede ingang gevonden.

De spreker sluit af met twee wensen uit de conceptnota. De eerste is dat de Canon van Vlaanderen meer moet zijn dan een boek en een eindrapport. Ook hij vindt dat heel belangrijk en hoopt eveneens dat de agentschappen voor integratie en inburgering dat als uitgangspunt genomen hebben. Er is een goede samenwerking tussen de agentschappen en de redactie van de Canon van Vlaanderen. Men brengt de Canon van Vlaanderen onder de aandacht van de tienduizenden inburgeraars die langs de drie agentschappen passeren.

De tweede eindwens is dat de Canon van Vlaanderen een interactief instrument moet zijn. De spreker hoopt zelf ook aan die wens tegemoetgekomen te zijn. Mochten alle beleidsdomeinen die met de Canon van Vlaanderen aan de slag kunnen gaan dat in de toekomst ook doen, dan denkt hij dat de wens van de interactiviteit zeker kan worden gerealiseerd.

1.2. Toelichting door Orhan Kilic en Kathleen Van Den Daele

Orhan Kilic kadert de werking van LEVL. Met LEVL probeert men de interesse van burgers met een migratieachtergrond en hun betrokkenheid bij de politiek te vergroten. Als een door Vlaanderen erkend participatieorgaan wil men bruggen slaan tussen mensen onderling, en tussen mensen en de politiek.

De spreker vindt de Canon van Vlaanderen een interessante oefening om de geschiedenis, de cultuur en de samenleving van Vlaanderen samen te vatten in een aantal vensters. Het was wellicht geen eenvoudige opdracht, maar het resultaat mag er zijn. De spreker vindt het een inspirerend instrument.

Kathleen Van Den Daele is blij dat ze de blik van LEVL op de Canon van Vlaanderen mag duiden. Voor een productieve hoorzitting vindt ook zij het belangrijk om de identiteit en het takenpakket van participatieorgaan LEVL duidelijk af te lijnen. Ze verwijst naar het Vlaamse regeerakkoord uit 2019 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 31/1), dat bepaalde dat het nieuwe participatieorgaan er een zou zijn dat expertise

bundelt met betrekking tot inclusie en als netwerkorganisatie overheden, bedrijven en het middenveld zou adviseren. Die paragraaf heeft LEVL als fundament voor haar werking gebruikt. De hoofdpdracht van LEVL is de evenredige en evenwaardige participatie van mensen met een buitenlandse herkomst. Dat wil zeggen dat verschillende groepen in verhouding tot hun totale aanwezigheid in de samenleving, evenredig participeren.

De spreker benoemt de vier decretale opdrachten van LEVL: de belangenbehartiging van mensen van buitenlandse herkomst, de vertegenwoordiging, het maken van beleidsaanbevelingen, en de lokale beleidsparticipatie. Er zijn ook beleidsprioriteiten en een samenwerkingsovereenkomst. LEVL adviseert en ondersteunt overheden en andere strategische spelers. Met een relatief klein team van vijf werknemers verricht de organisatie geen eerstelijnswork. De werking van LEVL werd bepaald in het Vlaamse regeerakkoord en goedgekeurd door de voltallige Vlaamse Regering.

Orhan Kilic brengt een persoonlijke getuigenis. Als zoon van een mijnwerker met buitenlandse roots kan hij zich erg goed vinden in de Canon van Vlaanderen. Die links zijn niet per se voor de hand liggend. Hij geeft enkele voorbeelden. Zijn woonplaats in Genk, het mijnwerkerskwartier Winterslag, werd opgenomen in de Canon van Vlaanderen. Maar als Limburger met een passie voor Latijn en het Romeinse Rijk, was hij net zo geïnteresseerd in de Romeinse geschiedenis van Tongeren. De persoonlijke verhalen van mensen met een migratieachtergrond beperken zich niet tot hun buitenlandse roots.

De spreker looft de makers van de Canon van Vlaanderen omdat ze er een inclusief document van gemaakt hebben. Thema's zoals maatschappijkritiek – Reynaert de vos –, de emigratie van veel Vlamingen naar de Verenigde Staten van Amerika, en de zelfbeschikking te midden van autoritaire landen – de Vlaamse Beweging – zullen bij veel migranten een belletje doen rinkelen. Hij vindt de Canon van Vlaanderen een goede tool die breed kan worden ingezet, maar roept op om nieuwkomers de tijd te gunnen om er persoonlijke ankerpunten in te vinden.

Ook *Kathleen Van Den Daele* is van mening dat de Canon van Vlaanderen nuttig is om een gemeenschappelijke kijk op de geschiedenis te vormen en het verleden meerstemmig te bekijken. Als men de inhoud van de Canon van Vlaanderen een plek wil doen vinden in het verhaal van iedere Vlaming, zullen meerdere beleidsdomeinen inspanningen moeten leveren. Ze vermeldt het onderwijs, cultuur en media, maar ook wonen en werken. Er zijn nog altijd etnische kloven op die domeinen. Die segregatie tegengaan is een opdracht voor iedereen, ook voor mensen zonder migratieachtergrond. Iedere Vlaming zou de Canon van Vlaanderen goed moeten kennen.

De spreker gaat verder met concrete suggesties voor LEVL zoals opgenomen in de conceptnota. Het idee van studiedagen bijvoorbeeld is goed, maar moet volgens haar logischerwijs van de Vlaamse overheid of de stichting zelf komen, al wil LEVL zeker meewerken. De suggesties rond goede praktijken en actief burgerschap staan al in het actieplan 2024 en daarmee is LEVL dus al bezig.

Ook *Orhan Kilic* heeft ideeën, zoals het organiseren van 11 julivieringen. Dat wordt gestimuleerd en is zeker het proberen waard, maar men moet ook evalueren. Men moet rekening houden met potentiële drempels en men moet geduldig zijn.

Kathleen Van Den Daele vertelt dat de conceptnota tot doel had de sociale cohesie te versterken. Sociale cohesie in Vlaanderen moet men bekijken op het stedelijke, regionale en nationale niveau. Ieder niveau heeft zijn voordelen, uitdagingen en randvoorwaarden. Sociale cohesie ontstaat door in te zetten op het gemeenschapsleven. Het Plan Samenleven is daar een voorbeeld van. Gemeenschappelijke

cultuurbeleving, representatie, een sociaal stijgingsperspectief en veiligheidsbeleving bieden, en de mogelijkheid om sociaal kapitaal op te bouwen, consistent en over een lange looptijd, leiden tot sociale cohesie. De Canon van Vlaanderen kan daarbij helpen.

1.3. Toelichting door Emmanuel Gerard

Emmanuel Gerard meent dat de vorige sprekers al veel belangrijke zaken aanhaalden. De Vlaamse regeringsverklaring schreef voor dat de Canon van Vlaanderen een lijst van ankerpunten moest bevatten die men in het onderwijs en in inburgeringstrajecten ter ondersteuning kon gebruiken. De spreker benadrukt het ondersteunende karakter van de Canon van Vlaanderen.

Voor de deelaspecten inburgering en integratie citeert de spreker uit het rapport dat de Canoncommissie schreef voor de minister. Daarin erkende de commissie dat er rond het idee van een Vlaamse canon een publiek debat was ontstaan, waarbij sommigen vreesden voor een normatieve Vlaamse identiteitsvorming. De commissie Canon van Vlaanderen zette zich expliciet af tegen die normatieve koppeling. De Canon van Vlaanderen is een bron van inspiratie, creativiteit en burgerschap, die inzichten kan verschaffen en kan helpen om de samenleving beter te begrijpen. De verhalen die hij tijdens de hoorzitting heeft gehoord, bevestigen dat dat opzet lijkt te lukken.

Een bijkomende bezorgdheid was dat inburgeraars nood hebben aan een voorbereiding op het Belgische burgerschap, en niet alleen op het samenleven in Vlaanderen. De commissie Canon van Vlaanderen stelde in haar rapport duidelijk dat ze er bij het samenstellen van de Canon van Vlaanderen rekening mee heeft gehouden dat wie in Vlaanderen woont, sowieso verbonden is met België, Europa en de rest van de wereld. Het ontstaan van België en zijn staatskundige evolutie, en de Europese Unie werden bijvoorbeeld opgenomen in de Canon van Vlaanderen.

Daarnaast leest hij in het rapport dat de Canon van Vlaanderen een hulpmiddel voor integratie en inburgering kan zijn en gebruikt kan worden in de lessen MO. De spreker is blij dat Jo De Ro bevestigt dat dat nu ook in de praktijk gebeurt.

Het rapport gaat in op de inhoud van de lessen MO. De Canon van Vlaanderen kan vooral ondersteunend werken bij de modules over de historische processen die België en Vlaanderen hebben vormgegeven en het ontstaan van de democratische rechtsstaat. Onderwijsdoelen definiëren laat de commissie Canon van Vlaanderen over aan de agentschappen voor integratie en inburgering. Het rapport benadrukt het nut van vensters in de Canon van Vlaanderen als inspiratiebron en hulpmiddel voor docenten. Er is beeldmateriaal en er zijn tips voor lectuur op meerdere kennisniveaus. De commissie Canon van Vlaanderen ging er dus van uit dat de Canon van Vlaanderen heel wat gegevens bevat waar zowel docenten als cursisten vrij uit kunnen putten. Dat idee wordt bevestigd door gesprekken met docenten uit het werkveld.

Thema's zoals emigratie naar aanleiding van de aardappelcrisis, de strijd voor sociale rechten door Emilie Claeys en het gevecht voor stemrecht illustreren de harde strijd die voor politieke rechten werd gevoerd. Die kennis kan het bewustzijn over waarden en normen aanscherpen. Tegelijk herinneren andere Canonvensters eraan dat het respect voor ieders vrijheid en gelijkwaardigheid, en de rechten die eraan worden ontleend, vaak precair zijn. Het rapport benadrukt ook nog dat inburgering een breed en lang proces is, meer dan het opgelegde traject, waarbij de Canon van Vlaanderen langdurig toegang tot kennis wil verzekeren. Sinds september 2023 is er op de website van de Stichting Canon van Vlaanderen bijvoorbeeld een versie van de Canon van Vlaanderen in eenvoudig Nederlands beschikbaar.

De spreker licht enkele concrete punten uit de conceptnota toe. De periodieke organisatie van inspiratiesessies voor leerkrachten MO moet mogelijk zijn. De docenten beslissen best zelf wanneer canonteksten gepast zijn als lesmateriaal, rekening houdend met de niveauverschillen van de cursisten. Ook voor het bredere integratieproces ziet de spreker tal van opportuniteiten, zonder dat het wordt verplicht. Middenveldorganisaties kunnen samen met de Stichting Canon van Vlaanderen bijvoorbeeld vormingsmomenten organiseren. Dat kan trouwens ook via de basiseducatie, onder meer in het kader van NT2 (Nederlands als tweede taal). Dat gebeurde al in Vilvoorde, waar een venster van de Canon van Vlaanderen in eenvoudig Nederlands werd gepresenteerd voor een twintigtal vrouwen met een migratieachtergrond. Dat de Canon van Vlaanderen aandacht besteedt aan de Vlaamse migratie uit het verleden en de diversiteit in het huidige Vlaanderen, biedt nieuwkomers aantrekkelijke aanknopingspunten. Op de website vindt men een versie in Standaardnederlands, maar ook in eenvoudig Nederlands en binnenkort in het Engels. Eerder werd er al een audioversie beschikbaar gesteld.

Afsluitend benadrukt de spreker dat de Canon van Vlaanderen niet alleen voor nieuwkomers in de strikte zin van het woord nuttig is maar voor iedereen een bron van kennis kan zijn die de maatschappelijke dialoog hopelijk kan bevorderen.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1. Tussenkoms van Maaike De Vreese

Maaike De Vreese boog zich samen met Nadia Sminate over het inburgeringsbeleid. Ze schreven er een boek over en bekeken welke stappen er nog mogelijk zijn. Na talrijke brainstormmomenten kwamen ze tot de conclusie dat de Canon van Vlaanderen nog beter kon worden gebruikt in de integratie- en inburgeringstrajecten. Ze had al aan minister Gwendolyn Rutten gevraagd hoe men concreet met de Canon van Vlaanderen aan de slag ging. Omdat het antwoord toen nogal vaag was, is de spreker blij nu te merken dat de Canon van Vlaanderen wel degelijk in de praktijk gebruikt wordt door het AgII.

De spreker mist wel nog hoe de Canon van Vlaanderen in het bredere integratietraject wordt of zal worden gebruikt. Ze spoort in het bijzonder LEVL aan zich te laten inspireren of zelfs te laten helpen door het AgII. Ze wil dat ook lokale besturen meedoen aan die denkoefening. Men moet de Canon van Vlaanderen niet van buiten laten leren, maar wel handvatten bieden om ermee aan de slag te gaan. Er is dus nog werk aan de winkel. Initiatieven als een 11 juliviering en topical kalender juicht ze alvast toe.

De spreker heeft nog enkele vragen. Gaat het AgII aan de slag met de NT2-aanbieders? Moet de decretale verankering van de Canon van Vlaanderen verder opgevolgd worden? Hoe zal het AgII ervoor zorgen dat de lokale besturen ermee aan de slag gaan? Hoe kan men ze inspireren over het gebruik van de Canon van Vlaanderen? Hoe past LEVL in dat plaatje?

De uitwerking van de lokale canon moet het AgII misschien niet zelf doen. Hoe kan men lokale besturen aanmoedigen om een lokale canon te creëren? In haar stad Brugge is men daar ook heel in geïnteresseerd.

Kan LEVL ingaan op de concrete voorstellen uit de conceptnota voor nieuwe regelgeving?

2.2. Tussenkost van Maxim Veys

Maxim Veys was geen voorstander van het organiseren van een hoorzitting over het gebruik van de Canon van Vlaanderen in de inburgerings- en integratiesector. De indieners van de conceptnota voor nieuwe regelgeving hadden zich op voorhand beter moeten informeren. Over de Canon van Vlaanderen ontstaan altijd dezelfde ongenueanceerde debatten: zal de Canon van Vlaanderen niet te dwingend worden ingezet?

De spreker is zelf historicus en heeft geen probleem met hoe de Stichting Canon van Vlaanderen aan de slag is gegaan met de Canon van Vlaanderen. Hij citeert minister Ben Weyts, die benadrukte dat het uitwerken en het gebruik van de Canon van Vlaanderen zonder politieke bemoeienis zou gebeuren. In de conceptnota ziet de spreker net wel aanpassingen van regels om dwingende maatregelen op te leggen. De voorstellen in de conceptnota zijn bovendien nutteloos, omdat de presentaties van de sprekers bewijzen dat de Canon van Vlaanderen al in de praktijk gebruik wordt. Hij vraagt aan de indieners van de conceptnota wat er concreet ontbreekt, wat men in de praktijk nog moet doen.

2.3. Tussenkost van Katrien Partyka

Dat de Canon van Vlaanderen in de praktijk gebruikt wordt, daar is *Katrien Partyka* het mee eens. Voor hoeveel uur men bepaalde thema's in de lessen MO uitdiept, is voor interpretatie vatbaar, maar ze is in ieder geval verheugd dat hij gebruikt wordt.

2.4. Tussenkost van Maaïke De Vreese

Maaïke De Vreese zegt dat ze een conceptnota voor nieuwe regelgeving heeft geschreven omdat er nog vragen waren en omdat ze de indruk had dat er in de praktijk niet met de Canon van Vlaanderen aan de slag werd gegaan. Ze verwijt Maxim Veys er een karikatuur van te maken, en vindt dat Vooruit met positieve en concrete voorstellen zou moeten komen in plaats van met negativiteit.

3. Antwoorden van de genodigden

3.1. Antwoorden van Jo De Ro

Jo De Ro is blij dat hij op dezelfde lijn zit als Emmanuel Gerard. Hij is ook tevreden over de positieve reacties van de commissieleden en steekt een pluim op de hoed van de leerkrachten MO. Dat er bruggen zijn tussen de agentschappen voor integratie en inburgering en de redactie van de Canon van Vlaanderen, garandeert de toekomstige kwaliteitsborging voor het geleverde werk.

Voor de NT2-aanbieders zal het AgII op twee vlakken een regierol spelen. De trajectbegeleiders en de NT2-medewerkers willen mensen via testing zo snel mogelijk op de juiste plek in het NT2-landschap krijgen. Afhankelijk van hun kennisniveau worden mensen naar Ligo, een CVO of een universitair taalcentrum doorverwezen. Een tweede aspect van die regierol is het voorzien van het nodige materiaal. Zich moeien met wat er in de NT2-cursussen gebeurt, is aan de aanbieders van het onderwijs zelf. De spreker wil ook in contact staan met de Stichting Canon van Vlaanderen en een goed contact houden met collega-ambtenaren van de verschillende departementen en de partners in het middenveld. Hij denkt dat het AgII binnen de bevoegdheden al het mogelijke doet.

De spreker benadrukt dat de Canon van Vlaanderen niet alleen voor nieuwkomers gemaakt werd. Dat is ook het mooie aan het materiaal. De agentschappen voor integratie en inburgering bekijken de Canon van Vlaanderen vooral inhoudelijk en houden zich ver weg van partijpolitiek. Hij voelt dus zeker geen druk om met de

Canon van Vlaanderen aan de slag te gaan. Net zoals bij het Plan Samenleven, hebben ze gekeken naar wat bruikbaar is. Mocht dat tegenvallen, dan had de spreker dat zo ook durven zeggen. Hij looft de Stichting Canon van Vlaanderen en de goede samenwerking waarover zowel leerkrachten als nieuwkomers tevreden zijn.

3.2. Antwoorden van Kathleen Van Den Daele en Orhan Kilic

Kathleen Van Den Daele vindt het ontwikkelen van een lokale canon zeker relevant. Een lokale canon zou een steentje kunnen bijdragen aan lokale binding, wat goed is voor de menselijke ontwikkeling. Omdat LEVL over een beperkt team beschikt, wordt er voor de opmaak daarvan dus best naar de lokale besturen gekeken. Ieder lokaal bestuur is anders en heeft andere noden en struikelblokken.

Op de vraag naar concretisering verwijst de spreker naar de bundeling van goede praktijken, samenwerkingen met grotere partners en uitwisselingen rond het thema tussen lokale besturen. Ze ziet wel een adviserende functie weggelegd voor LEVL. Maar de vraag moet dus vanuit de lokale besturen zelf komen.

Orhan Kilic staat met beide voeten in het werkveld en beschouwt de Canon van Vlaanderen als een set van legoblokjes. Hij spoort aan om actief na te denken en om nieuwkomers hun eigen canon te laten samenstellen. Een ludieke aanpak zou ook op scholen kunnen aanslaan. Het is niet aan LEVL om dat te ontwikkelen, maar de organisatie wil zeker nadenken over een mogelijke bijdrage.

4. Bijkomende opmerkingen van de commissieleden

Maxim Veys ontkent dat hij er een karikatuur van maakt. Hij blijft erbij dat men meer research had moeten doen voorafgaand aan het indienen van de conceptnota voor nieuwe regelgeving en dat de hoorzitting overbodig is.

Als indiener van de conceptnota vindt *Kris Van Dijck* dat men de zaken niet op flessen moet trekken. Hij verwijst daarnaast naar het bezoek van de commissieleden aan het AgII in 2023, waarbij de werking werd voorgesteld. De spreker benadrukt dat niet alle commissieleden daarbij aanwezig waren.

Maike De Vreese bevestigt dat. Bij dat bezoek was het AgII overigens nog niet met de Canon van Vlaanderen aan de slag gegaan. Maxim Veys was bij dat bezoek niet aanwezig. De spreker is geïnteresseerd in de video's over sokkelwaarden en vraagt zich af of men die nog voor de verkiezingen te zien zal krijgen.

5. Aanvullende antwoorden van Jo De Ro

Van zodra er materiaal te tonen is, wil *Jo De Ro* de huidige of volgende commissieleden graag ontvangen. Het zou een goede gewoonte zijn om bij het begin van de zittingsperiode de commissieleden te ontvangen. Hij wil zijn werk altijd graag voorstellen. Dat werk is zeker niet perfect, maar hij is wel trots op de geleverde inspanningen.

Kris VAN DIJCK,
voorzitter

Bob SAVENBERG,
verslaggever